

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการจัดแสดงหนังสือต่อการขอยืมหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนจิตรลดา

ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา
2. ตัวแปรที่ทำการศึกษา
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือที่ใช้ในการทดลองจัดแสดงหนังสือก่อนการจัดแสดงจริง (Pre-test) และหนังสือที่ใช้ในการทดลองจัดแสดง

1.1 หนังสือที่ใช้ในการทดลองจัดแสดงหนังสือก่อนการจัดแสดงจริง (Pre-test) จำนวน 30 ชื่อเรื่อง แบ่งเป็นหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้ 15 ชื่อเรื่อง และหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน 15 ชื่อเรื่อง ตามเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกหนังสือ 3 ประการ คือ

1. เป็นหนังสือสำหรับเด็กประถมศึกษาที่มีอยู่ในห้องสมุดโรงเรียนจิตรลดา
2. เป็นหนังสือซึ่งตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2529-2531
3. เป็นหนังสือสำหรับเด็กที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ามีคุณภาพดีในด้านการพิมพ์ ด้านเนื้อหา และรูปเล่ม

หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน
(15 ชื่อเรื่อง)

1. กลางคืน
2. กระต่ายจอมไว
3. ชุนทองลิมถีน
4. เจ้างาขาว
5. เจ้าต่าง
6. ช้างดินเผา
7. ไต้งเสียงทอง
8. ผีเสื้อน้อยซีแย
9. พลายขวัญ
10. มือของใคร
11. รongเท้าแดง
12. ลูกแมวสองตัว
13. หุ่นคนใหม่
14. หุ่นและไดโนเสาร์
15. ฮิปโปจำ

หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้
(15 ชื่อเรื่อง)

1. ชีวิตบนดิน
2. ดอกไม้ทะเล
3. ดอกสร้อย ก. ข.
4. ตาจะสอนหลานน้อยสักร้อยคำ
5. นกเงือกไทย
6. บึงบรเพ็ด
7. ปลาดาว
8. นิชที่เป็นนิช
9. ราชนครินทร์
10. เลขแปลงร่าง
11. วันนี้คืออะไร
12. วันปิยมหาราช
13. วันอาสาฬหบูชา และเข้าพรรษา
14. สวนสัตว์คุณหนู
15. สัตว์ปีก

1.2 หนังสือที่ใช้ในการทดลองจัดแสดงจริง 60 ชื่อเรื่อง ประกอบด้วยหนังสือ 2 ประเภท คือ หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน 30 ชื่อเรื่อง และหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้ 30 ชื่อเรื่อง ซึ่งเลือกจากหนังสือสำหรับเด็ก ภาษาไทยที่มีในห้องสมุดประถมศึกษา โรงเรียนจิตรลดา มีจำนวน 2,158 เล่ม โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

ก. เลือกหนังสือสำหรับเด็ก ซึ่งจัดพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2529-2531 ได้หนังสือจำนวน 990 เล่ม

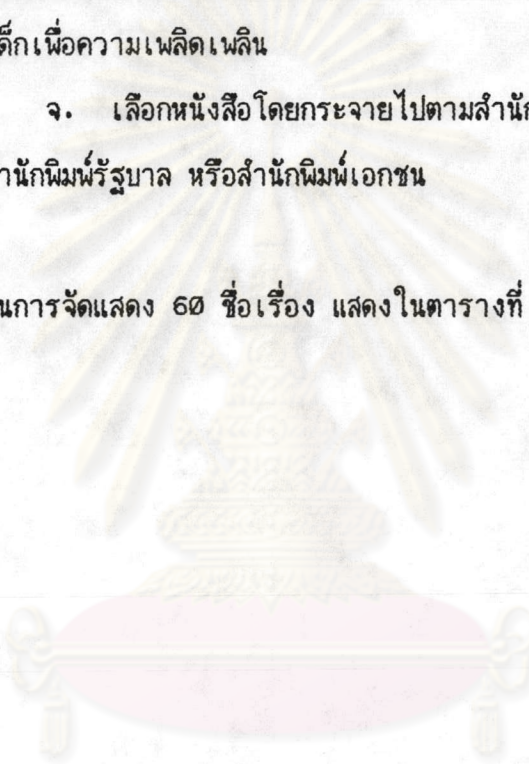
ข. เลือกหนังสือสำหรับเด็กที่มีลักษณะ 4 ประการ คือ เรื่องดี ภาษาดี ภาพประกอบดี และรูปเล่มดี (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

ค. เลือกหนังสือโดยกระจายตามกลุ่มวิชา ซึ่งทำการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา คือ หนังสือกลุ่มทักษะ หนังสือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หนังสือกลุ่มลักษณะนิสัย และหนังสือกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ

ง. เลือกหนังสือให้มีความสมดุลกันระหว่างหนังสือสำหรับเด็ก (ป.1 - ป.3) และหนังสือสำหรับเด็กโต (ป.4 - ป.6) และหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ และหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

จ. เลือกหนังสือโดยกระจายไปตามสำนักพิมพ์ต่าง ๆ โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นหนังสือของสำนักพิมพ์รัฐบาล หรือสำนักพิมพ์เอกชน

รายชื่อหนังสือที่ใช้ในการจัดแสดง 60 ชื่อเรื่อง แสดงในตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 รายชื่อนหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน (30 ชื่อเรื่อง)

ชื่อเรื่อง	ผู้อ่าน	สำนักพิมพ์
1. กระจ่างในดวงจันทร์	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
2. กากับนกกา	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
3. ไก่ป่ากับลูกเหี้ย	ป.1-2	ต้นอ้อ
4. ขุดบ่อน้ำในทะเลทราย	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
5. คนมักขอ	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
6. ความโลภของแม่เสือ	ป.1-2	ต้นอ้อ
7. คาวี หลวิไชย	ป.1-2	วัฒนาพานิช
8. จีบ จีบ มีภัย	ป.1-2	ธีรสาส์น
9. แจ่งกับจัมโบ้	ป.1-2	ต้นอ้อ
10. ต้นไม้เพื่อนรัก	ป.1-3	ต้นอ้อ
11. ตึกตาจ๋า	ป.1-2	โรงพิมพ์คุรุสภา
12. โทน	ป.1-3	ต้นอ้อ
13. นกอุกถลาด	ป.1-2	ต้นอ้อ
14. นางฟ้ากับความดี	ป.1-2	ต้นอ้อ
15. ในสระจ้อย	ป.1-3	โรงพิมพ์คุรุสภา
16. นิทานอีสป (อันดับ 6)	ป.1-3	ต้นอ้อ
17. บินไปกับฉัน	ป.1-2	ต้นอ้อ
18. ปี่ซึ่งข้าวน้อย	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
19. ผลไม้ต้องห้าม	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
20. ผีเสื้อกับผึ้งน้อย	ป.1-3	ต้นอ้อ
21. ผู้อ่านสอนง่าย	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
22. เพื่อนรักเพื่อนแท้	ป.3-4	โรงพิมพ์คุรุสภา
23. ภาพวาดของไข่ม้วน	ป.1-2	ต้นอ้อ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้อ่าน	สำนักพิมพ์
24. มิตรแท้ (อันดับ 8)	ป.1-2	ต้นอ้อ
25. ราชนีห์กับนกหัวขวาน	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
26. ศิษย์โง่กับงอนไถ	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
27. สนคนดื้อ	ป.1-3	โรงพิมพ์คุรุสภา
28. สามพี่น้อง	ป.5-6	ต้นอ้อ
29. สี่พี่น้อง	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
30. ห้องอันตราย	ป.4-6	โรงพิมพ์คุรุสภา

หนังสือ 30 ชื่อเรื่อง ในประเภทอ่านเพื่อความเพลิดเพลินนี้เป็นหนังสือสำหรับผู้อ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 17 ชื่อเรื่อง ผู้อ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 13 ชื่อเรื่อง

หมายเหตุ การแบ่งระดับผู้อ่านมีหลักในการพิจารณาดังนี้ หนังสือของโรงพิมพ์คุรุสภา จะระบุไว้ในหน้าปกในของหนังสือ ส่วนหนังสือที่พิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน ผู้วิจัยกำหนดระดับผู้อ่านโดยดูจากเนื้อหาและลักษณะความยากง่ายของภาษา

บรรณานุกรม และบรรณนิทัศน์หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลินที่จัดแสดงมีรายละเอียดใน ภาคผนวก ข.

ตารางที่ 4 รายชื่อหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้ (30 ชื่อเรื่อง)

ชื่อเรื่อง	ผู้อ่าน	สำนักพิมพ์
1. การสื่อสารในชีวิตประจำวัน	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
2. การออกกวีลีลา	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
3. จังหวัดขอนแก่น	ป.3-4	โรงพิมพ์คุรุสภา
4. จังหวัดชัยภูมิ	ป.3-4	โรงพิมพ์คุรุสภา
5. จังหวัดสมุทรสงคราม	ป.3-4	โรงพิมพ์คุรุสภา
6. เจ้าชายของประชาชน	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
7. เจ้าแห่งความเร็ว	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
8. เด็ก เด็ก จำ	ป.1-2	โรงพิมพ์คุรุสภา
9. ต้นแก้ววิเศษ	ป.3-4	โรงพิมพ์คุรุสภา
10. ตัวใหม่ของกะพ้อ	ป.1-3	สุวีริยาสาส์น
11. ดูกตาชาววัง	ป.1-3	สุวีริยาสาส์น
12. ทรัพยากรที่มีค่าของเรา	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
13. เธอเคยไปไหม	ป.1	โรงพิมพ์คุรุสภา
14. นกยูง	ป.1-2	บรรณกิจ
15. ปลา	ป.1-2	สุวีริยาสาส์น
16. พระราตุที่สำคัญ	ป.3-5	โรงพิมพ์คุรุสภา
17. นกภูเขาพาทิ	ป.1-2	ต้นอ้อ
18. พลังงาน	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
19. ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
20. กูเขา	ป.1-3	สุวีริยาสาส์น
21. มาสนุกกับการเพาะเมล็ดพืช	ป.1-2	โรงพิมพ์คุรุสภา
22. ยาของคุณย่า	ป.1-5	ต้นอ้อ
23. รักสิ่งแวดล้อม	ป.1-2	โรงพิมพ์คุรุสภา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	ผู้อ่าน	สำนักพิมพ์
24. โลกและอวกาศ	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
25. แวนไลไปโรงเรียน	ป.1-2	ต้นอ้อ
26. แว่วเสียงแคน	ป.3-4	โรงพิมพ์คุรุสภา
27. สัตว์ที่ฉันรู้จัก	ป.1-2	ต้นอ้อ
28. สัตว์สมัยโบราณ	ป.1-2	โรงพิมพ์คุรุสภา
29. เสียงในชีวิตประจำวัน	ป.5-6	โรงพิมพ์คุรุสภา
30. เสียงร้องจากป่า	ป.1-2	ต้นอ้อ

หนังสือ 30 ชื่อเรื่องในประเภทอ่านเพื่อความรู้นี้เป็นหนังสือสำหรับผู้อ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 14 ชื่อเรื่อง ผู้อ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 16 ชื่อเรื่อง

หมายเหตุ การแบ่งระดับผู้อ่านมีหลักในการพิจารณา ดังนี้ หนังสือของโรงพิมพ์คุรุสภาจะระบุไว้ในหน้าปกในของหนังสือ ส่วนหนังสือที่พิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน ผู้วิจัยกำหนดระดับผู้อ่าน โดยดูจากเนื้อหาและลักษณะความยากง่ายของภาษา

บรรณานุกรม และบรรณนิทัศน์หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อันจัดแสดง มีรายละเอียดในภาคผนวก ข.

2. ตัวแปรที่ทำการศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดแสดงหนังสือ
ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการขอยืมหนังสือ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือ 30 ชื่อเรื่อง ที่คัดเลือกเพื่อใช้สำหรับ (Pre-test) เรียงชั้นชั้นในห้องสมุดตามหมวดหมู่ของหนังสือเหล่านั้นแล้วเก็บสถิติการยืมหนังสือเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมหนังสือทั้ง 30 ชื่อเรื่องไปจัดแสดงที่ตู้จัดแสดงหนังสือด้านหน้าห้องสมุดเป็นเวลา 2 สัปดาห์ คือ ระหว่างวันที่ 1-6 สิงหาคม 2532 แล้วเก็บสถิติการขอยืมเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผลการทดลอง (pre-test) ปรากฏว่าหนังสือที่ใช้ในการทดลองจัดแสดงมีอัตราการขอยืมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดแสดงหนังสือจริง (รายละเอียดในตารางที่ 5-6)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 การขอยืมหนังสือก่อน/หลังการทดลองจัดแสดง (Pre-test) : หนังสือ
เพื่อความเพลิดเพลิน

หนังสือเพื่อความเพลิดเพลิน	ผลการขอยืมหนังสือ (ครั้ง)		ค่าความแตกต่างของ การขอยืมหนังสือก่อนและ หลังการจัดแสดง
	ก่อนการจัดแสดง	หลังการจัดแสดง	
1. กลางคืน	0	0	0
2. กระท่ายจอมโว	1	4	+3
3. ขุนทองลิมถีน	0	0	0
4. เจ้างาชาว	1	2	+1
5. เจ้าต่าง	1	2	+1
6. ช้างดินเผา	3	3	0
7. โต้ตั้งเสียงทอง	0	1	+1
8. ผีเสื้อน้อยซี้แย	1	2	+1
9. พลายขวัญ	0	5	+5
10. มือของใคร	0	1	+1
11. ร่องเท้าแดง	3	0	-3
12. ลูกแมวสองตัว	0	1	+1
13. หุ่นคนใหม่	0	5	+5
14. หุ่นและไดโนเสาร์	2	1	-1
15. ชิปโปแจ	1	3	+2
รวม	13	30	+17

ตารางที่ 6 การขอยืมหนังสือก่อน/หลังการทดลองจัดแสดง (Pre-test) หนังสือเพื่อความรู้

หนังสือเพื่อความรู้	ผลการขอยืมหนังสือ (ครั้ง)		ค่าความแตกต่างของ การขอยืมหนังสือก่อนและ หลังการจัดแสดง
	ก่อนการจัดแสดง	หลังการจัดแสดง	
1. ชีวิตบนดิน	0	0	0
2. ดอกไม้ทะเล	1	1	0
3. ดอกสร้อย ก. ข	0	1	+1
4. ตาจะสอนหลานน้อยสักร้อยคำ	1	0	-1
5. นกเงือกไทย	1	1	0
6. บึงบรเพ็ด	0	2	+2
7. ปลาขาว	0	0	0
8. พืชที่เป็นพิษ	0	2	+2
9. ราชบุรีมีไฉ่	0	1	+1
10. เลขแปลงร่าง	0	0	0
11. อันนี้คืออะไร	0	0	0
12. วันปิยมหาราช	2	4	+2
13. วันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา	1	3	+2
14. ส่วนสัตว์คุณหนู	2	3	+1
15. สัตว์ปีก	0	1	+1
รวม	8	19	+11

3.2 คัดเลือกหนังสือ 60 ชื่อเรื่อง เพื่อใช้ในการจัดแสดงจริงตามหลักเกณฑ์ที่ปรับปรุงจากการทดลองจัดแสดง (Pre-test) โดยจำแนกหนังสือออกเป็น 2 ประเภท คือ หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้ 30 ชื่อเรื่อง และหนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน 30 ชื่อเรื่อง

3.3 เก็บสถิติการยืมหนังสือทั้ง 60 ชื่อเรื่อง ก่อนการจัดแสดงเป็นเวลา 4 เดือน (มิถุนายน-กันยายน 2532) แล้วนำสถิติที่เก็บได้มาหาค่าเฉลี่ย

3.4 จัดแสดงหนังสือครั้งที่ 1 ที่ชั้นจัดแสดงหนังสือด้านหน้าห้องสมุด เป็นเวลา 3 สัปดาห์ (1-14 พฤศจิกายน 2532) และเก็บสถิติการยืมหนังสือที่จัดแสดงเป็นเวลา 1 เดือน นับตั้งแต่เริ่มจัดแสดงหนังสือ

3.5 จัดแสดงหนังสือครั้งที่ 2 เป็นเวลา 2 สัปดาห์ (1-14 ธันวาคม 2532) เก็บสถิติการยืมหนังสือที่จัดแสดงเป็นเวลา 1 เดือน นับตั้งแต่เริ่มจัดแสดงหนังสือ

การจัดแสดงหนังสือเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้จัดกิจกรรมประเภทอื่นใดประกอบ แต่ได้เตรียมการเพื่อจัดแสดงหนังสือ ดังนี้

1. เขียนป้ายประกาศเชิญชวนให้มีการขอยืมหนังสือที่จัดแสดง
2. ประดับและตกแต่งบริเวณจัดแสดงหนังสือให้สวยงาม
3. ตั้งแสดงหนังสือที่จัดแสดงไม่ให้ตัวเล่มหนังสือซ้อนกัน เพื่อนักเรียนจะได้เห็นชื่อเรื่อง และลักษณะรูปเล่มของหนังสืออย่างชัดเจนเป็นการดึงดูดความสนใจของเด็กนักเรียน
4. ประชาสัมพันธ์ให้เด็กนักเรียนทราบถึงการจัดแสดงหนังสือของห้องสมุดในช่วงโมงเรียนวิชาการในห้องสมุด ซึ่งโดยปกติแล้วเด็กทุกชั้นจะได้เรียนสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

4. วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science SPSS) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน T-test วิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปตาราง